

Motion till riksdagen

1985/86:U520

Hugo Bergdahl och Karin Ahrland (fp)

Det sovjetiska medborgarskapet för vissa i Sverige bosatta balter

Sovjetunionens ockupation av de baltiska staterna Estland, Lettland och Litauen sommaren 1940 medförde en nästan total förryskning av de baltiska folken. Baltiska flyktingar i Sverige har t. ex. påtvingats ett kränkande sovjetiskt medborgarskap. De sovjetiska myndigheterna betraktar nämligen balterna i Sverige som sovjetiska medborgare om de eller deras föräldrar befann sig i Baltikum hösten 1940, då sovjetisk lagstiftning infördes där.

Det påtvingade sovjetiska medborgarskapet har tidigare införts också i svenska kyrkböcker. Så skall inte längre ske. Men fortfarande har man från svensk sida inte lyckats få de sovjetiska myndigheterna att överge sin syn på balterna i Sverige som sovjetiska medborgare som kan befrias från sovjetiskt medborgarskap enbart av Högsta Sovjets presidium.

En sådan "lösning" har balterna i Sverige vägrat att godta av flera skäl.

1. De vill inte be att bli befriade från något som de aldrig velat kännas vid. Att ansöka om befrielse från det påtvingade medborgarskapet hos Högsta Sovjet känns för många av dem som att godkänna den sovjetiska erövringen av det gamla hemlandet.

2. Att ansöka om befrielse kostar pengar. Balterna i Sverige har ingen större åstundan att skänka pengar till den sovjetiska ockupationsmakten genom att betala en expeditionsavgift för att försöka bli av med sitt påtvingade sovjetiska medborgarskap.

3. Sovjetiska myndigheter har i flera fall vägrat att ens besvara sådana ansökningar.

4. Den som ansöker om befrielse måste fylla i ett detaljerat formulär med närgångna frågor om sig själv och sina släktingar i hemlandet och i landsflykten. Många exilbalter är rädda att svaren kan skada släktingarna där hemma. Den som besvarar frågorna om sina värnpliktsförhållanden i Sverige kan också tvingas att bryta mot den tystnadsplikt som den svenska krigsmakten ålagt honom.

I fråga om balters dubbla medborgarskap har Canada lyckats uppnå en överenskommelse med Sovjetunionen.

Den senaste sovjetiska medborgarskapslagen som antogs härom året innebär ingen förändring för Sverige-balternas del. På diplomatisk väg bör Sverige därför fortsätta ansträngningarna att nå en överenskommelse med Sovjet. Den bör gå ut på att personer som erhåller svenskt medborgarskap automatiskt befrias från sitt påtvingade sovjetiska medborgarskap.

Med det anförda hemställer vi

att riksdagen begär att regeringen fortsätter och intensifierar ansträngningarna att nå en överenskommelse med sovjetiska myndigheter om att svenska medborgare av baltiskt ursprung skall slippa sitt påtvingade sovjetiska medborgarskap.

Stockholm den 27 januari 1986

Hugo Bergdahl (fp)

Karin Ahrland (fp)